

ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและ

เยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. 2561¹

ธนภรณ์ พึ่งสมบัติ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ.2561 ประกอบกับการศึกษากฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายของมลรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกาและกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องด้วยการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดรวมไปถึงกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กฎแห่งกรุงปักกิ่งเป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด รวมถึงเพื่อทราบปัญหาของพระราชบัญญัติดังกล่าว และแนะแนวทางเสนอการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากพระราชบัญญัตินี้ข้างต้น ว่ามีการบัญญัติมาตรการทางกฎหมายอย่างไร และเกิดปัญหาอย่างไรในการบัญญัติมาตรการทางกฎหมายที่ไม่ชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลให้ประสิทธิภาพในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการจำแนกสถานที่ในสถานฝึกอบรมนั้นนับเป็นอีกหนึ่งประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ กล่าว ในปัจจุบันนี้ เราจะพบว่าเด็กและเยาวชนได้มีการก่ออาชญากรรมหรือมีการทำความผิดเป็นจำนวนที่มากขึ้น และพบได้บ่อยครั้งขึ้นดังจะเห็นได้จากข่าวตามสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความรุนแรงมากขึ้น หรือเป็นการวางแผนเพื่อมาก่อเหตุอาชญากรรม ไม่ว่าสาเหตุในการทำความผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะเกิดขึ้นจากปัจจัยใด ซึ่งอาจเกิดจากพื้นฐานของครอบครัว หรือสถานศึกษา ได้แก่โดยส่วนมากแล้วนั้นมักไม่ได้เกิดจากสัณดานหรือนิสัยของเด็กนั่นเอง ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนนั้นถือเป็นกำลังหลักของชาติ เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะต้องเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในภายภาคหน้า กลุ่มประชากรที่เป็นเด็ก

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ.2561 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ จรัส เล็งวิทยา และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล และรองศาสตราจารย์จุฑา วงศ์ทองสรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

และประชาชนดังกล่าวนี้ แม้จะได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและถูกลงโทษไม่ว่าจะด้วยประการใด ย่อมต้องกลับเข้าสู่สังคมภายในวันใดวันหนึ่ง จึงจำเป็นต้องยิ่งที่เด็กและเยาวชนนั้นจะต้องได้รับการศึกษา หรือได้เข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมถึงต้องการได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู จัดเกล้าให้เป็นประชากรที่ดีขึ้นในอนาคต

ดังนั้นกลไกในการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ.2561 นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะแก้ไขบำบัดเด็กและเยาวชนที่เข้ามาอยู่ในศูนย์อบรมหรือสถานพินิจ หลังจากที่ถูกผู้เขียนได้ทำการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วนั้น มีความเห็นว่ายังมีบทบัญญัติบางมาตราที่อาจถือได้ว่าเป็นปัญหาในแง่ของการปฏิบัติตามและยังมีความไม่ชัดเจนในตัวบท ทำให้ผู้ใช้บังคับกฎหมายฉบับนี้ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากพอที่จะทำให้เด็กและเยาวชนที่ต้องการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูกลับออกคืนสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพมากพอที่จะไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำ หรือถูกมองว่าเป็นเด็กหรือเยาวชนที่เป็นซากเดนสังคม เป็นคนที่ไร้คุณภาพและความสามารถ อันเป็นที่รังเกียจของสังคม เพราะฉะนั้นปัญหาดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงปรากฏอยู่ในบทบัญญัติมาตราต่างๆไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจำแนกสถานที่ในศูนย์อบรมเด็กและเยาวชนที่ไม่มีความชัดเจน ถึงแม้จะมีการบัญญัติให้มีระเบียบในการกำหนดสถานที่ด้วยก็ตาม เพราะการที่จะทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถแก้ไขบำบัดฟื้นฟูกลับคืนสู่สังคมตามเป้าหมายหรือเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ การบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูจะต้องมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำไปบังคับใช้ได้จริง ไม่ว่าจะเป็นบทบัญญัติมาตราใดก็ตาม

ทั้งนี้เมื่อผู้เขียนได้วิเคราะห์และศึกษาในกฎหมายดังกล่าวแล้วนั้น มีประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

ปัญหาประการแรก ในกรณีที่มีการควบคุมดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและฝึกอบรมพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชน ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้นนั้น ได้กำหนดไว้ว่า ให้จัดแบ่งอาณาเขตเป็นส่วนๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผลการจำแนกเด็กและเยาวชนแต่ละประเภท ทั้งนี้การจำแนกประเภทและรูปแบบของสถานที่ควบคุมเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เมื่อได้ศึกษาระเบียบเกี่ยวกับการจำแนกรูปแบบสถานที่ดังกล่าวแล้วนั้น พบว่าเป็นเพียงการจำแนกโดยทั่วไป มิได้มีการลงรายละเอียดในความเหมาะสมหรือผลของการจำแนกเด็กและเยาวชนนั้นๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้เด็กและเยาวชนนั้นได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูออกมากลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพที่สุด เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับโครงการของประเทศสิงคโปร์แล้วนั้น เป็นประเทศที่มีการให้สถาบันต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสถานที่รับเลี้ยงดูแลเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นเรือนจำ หรือสถานพินิจ หรือศูนย์ฝึกอบรม กล่าวคือ อาคารและ

สถานที่ในที่ดังกล่าว มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในการที่จะแก้ไขบำบัดฟื้นฟู รวมถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจก็ต้องมีปริมาณหรือจำนวนคนที่เหมาะสม ดังนี้ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดถึงรายละเอียดให้ชัดเจน รวมถึงมิได้กำหนดให้สถานที่ในระหว่างอยู่ในการดูแลของสถานพินิจมีความละเอียดอ่อนเท่าที่ควร เพราะหากรูปแบบของสถานที่นั้นมีผลต่อการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน รัฐควรที่จะให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และไม่ควรที่จะมองข้ามในเรื่องของรูปแบบสถานที่โดยการให้อำนาจอธิบดีเป็นผู้กำหนดเพียงแต่อย่างเดียวนั้น

ปัญหาประการที่สอง ในกรณีตามมาตรา 26 และ มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นเรื่องของการจำแนกและรายละเอียดในการจำแนกเด็กและเยาวชน ซึ่งในการจำแนกนั้นนำไปสู่การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูแบบรายตัว ในทางปฏิบัตินั้น หลักการดังกล่าวมีความเป็นไปได้ยากที่จะนำมาปฏิบัติใช้จำแนกเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง เพราะไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่มีความแน่นอนในการกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีการจำแนกอย่างไรแล้วแต่เป็นดุลพินิจของผู้อำนวยการสถานพินิจ ซึ่งเมื่อเทียบกับปริมาณเด็กและการจำแนกแล้วนั้น อาจจะพบว่าเกิดอุปสรรคและข้อจำกัด ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของรูปแบบสถานที่ที่ควรกำหนดให้เหมาะสมในแต่ละบุคคลหรือในแง่ของบุคลากรที่อาจไม่เพียงพอต่อการรับผิดชอบเด็กหรือเยาวชนในแต่ละราย จึงอาจต้องอาศัยตัวบทกฎหมายที่มีรายละเอียดชัดเจนแน่นอน ไม่ต้องไปตีความเองต่ออาจจะส่งผลดีกับกระบวนการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูมากกว่า อีกทั้งในกระบวนการดังกล่าวนี้ มีความต้องการสหวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูอีกด้วย เนื่องจากจะอาศัยผู้จบการศึกษาจากนิติศาสตร์หรือจิตแพทย์อย่างเดียวก็อาจไม่เพียงพอ เพราะไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็กและเยาวชนที่ต้องการการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เพื่อกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นคนที่มีคุณภาพ ลดการกลับมากระทำความผิดซ้ำ

ปัญหาประการที่สาม เป็นการจัดทำแนวทางแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ซึ่งในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้ปกครองประกอบในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน กรณีดังกล่าวนี้อาจเกิดปัญหาในแง่ของการแก้ไขปัญหาหรือบำบัดฟื้นฟูแก้ไขตามแผนที่ได้วางไว้สำหรับเด็กและเยาวชน เนื่องจากขาดบุคลากรในการที่จะแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามแผนได้อย่างแท้จริง เช่นการรับฟังเด็กและเยาวชน หรือผู้ปกครองแล้วไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้กับเด็กและเยาวชนได้ หรือ เมื่อถึงเวลาในการนัดพบหรือนัดเยี่ยม ปรากฏว่าอาจไม่มีบุคลากรในส่วนนี้ไปเยี่ยมหรือไปสืบเสาะตามจริง ทั้งนี้ ทำให้บทบัญญัติในมาตรา 32 นี้ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะช่วยแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนได้จริง อีกทั้งสังคมโดยรวมของเด็กและเยาวชนไม่มีส่วนร่วมหรือส่วนช่วยให้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดด้วย

ปัญหาประการที่สี่ กรณีศูนย์ฝึกอบรมหรือสถานพินิจจะต้องจัดให้มีการศึกษาสายสามัญหรือการฝึกวิชาชีพ และการบำบัดพฤติกรรมและอารมณ์ ทั้งนี้ ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ในกรณีดังกล่าวนี้เกิดปัญหาขึ้นมาว่าเด็กและเยาวชนแต่ละรายมีพื้นฐานทางการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของระดับชั้นหรือฐานะทางเศรษฐกิจของเด็กและเยาวชนแต่ละราย ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำกันขึ้นมาภายในศูนย์ฝึกอบรมหรือสถานพินิจ เช่น หากเด็กหรือเยาวชนคนใดเป็นผู้มีความรู้ความสามารถก็อาจกลายมาเป็นบุคคลที่มาทำการสอนเด็กและเยาวชนคนอื่น หรือเด็กและเยาวชนบางรายอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ดังนั้นจึงเป็นปัญหาสำหรับมาตรา 34 ดังกล่าว ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้มุ่งที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน หากเกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นมา ผลแห่งกฎหมายก็คงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นมา

ฉะนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษา โดยได้ทำการศึกษาอิสระเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดตามบทบัญญัติของกฎหมายในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้กลับคืนสู่สังคมได้ต่อไป

ดังนั้นแล้วผู้ศึกษาจึงมีความคิดเห็นว่าเพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายมีประสิทธิภาพมากพอที่จะนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ที่สูงสุดแก่เด็กและเยาวชนควรที่จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ.2561 และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.ปัญหากรณีที่มีการควบคุมดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ในเรื่องของการจัดแบ่งอาณาเขตตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะในเรื่องของการจำแนกเด็กและเยาวชนที่ได้กระทำผิดและถูกส่งตัวมาควบคุมที่สถานพินิจตามกฎหมายและแนวทางแก้ไข

การที่มาตรา 20 ดังกล่าวได้บัญญัติกฎหมายไว้เช่นนั้น ผู้ศึกษาพิจารณาและวิเคราะห์และเห็นว่าการจำแนกหรือแบ่งแยกสถานที่ในสถานพินิจหรือศูนย์อบรมนั้น อาจเป็นวิธีการที่ใช้ในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในทางปฏิบัติที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากจำนวนบุคลากร กับทั้งจำนวนเด็กและเยาวชนในสถานพินิจที่มีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเมื่อพระราชบัญญัตินี้ควรที่จะช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไปแล้ว และเพื่อให้โอกาสเด็กเหล่านี้จึงควรที่จะมีการแบ่งแยกสถานที่ไปตามสถานที่ต่างๆที่มีการรับเลี้ยง หรืออบรม แก้ไขรวมถึงให้การศึกษาเด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่ดีขึ้นในอนาคต ดังนั้นแล้วการให้เด็กและเยาวชนเข้าไปอยู่ในสถานพินิจแล้วมีการแบ่งแยกอาณาเขตกันไป แต่ในสุดท้ายแล้ว เด็กเหล่านั้นอาจจะต้องมาอาศัยอยู่รวมกันในช่วงเวลา และด้วยทฤษฎีการเลียนแบบนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนบางคนที่เพิ่งได้รับการฝึกอบรมได้เข้าไปในศูนย์

ฝึกอบรม อาจจะยังมีสถานที่ก้าวร้าวหรือยังไม่ได้รับการแก้ไข เด็กและเยาวชนบางรายที่ได้รับการแก้ไขบำบัด
ฟื้นฟูแล้ว อาจเกิดพฤติกรรมในการเลียนแบบได้โดยที่ไม่มีทางรู้ตนเองได้ และแม้ว่าจะมีการแบ่งตามช่วงอายุ
หรือเพศก็ตาม

ดังนั้นแล้วผู้ศึกษามีความเห็นว่าการที่จะมีการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการ
บริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. จากเดิม

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและฝึกอบรมพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชน อธิบดี
อาจประกาศกำหนดให้จัดแบ่งอาณาเขตภายในสถานที่ควบคุมออกเป็นส่วนๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับ
ผลการจำแนกเด็กและเยาวชนแต่ละประเภทก็ได้

การจำแนกประเภทและรูปแบบของสถานที่ควบคุม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ รัฐมนตรีกำหนด

โดยแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 20 ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและฝึกอบรมพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชน ให้
สถาบัน หรือโรงเรียน ที่ได้อื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน
และครอบครัว พ.ศ.2553 ยื่นคำร้องขอเข้ามาเพื่อให้บริการสถานที่อยู่อาศัยสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับการจำแนกเด็กและเยาวชน ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

การพิจารณาตามวรรคแรก ให้พิจารณาตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**2.ปัญหาในการจำแนกเด็กและเยาวชนตามดุลพินิจของผู้อำนวยการสถานพินิจและปัญหาใน
การให้ผู้อำนวยการรับฟังข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยศาล
เยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวประกอบด้วย**

กรณีปัญหาแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องการให้อาสาสมัครชุมชนมีสิทธิรับฟังข้อเสนอแนะของ
คณะกรรมการสหวิชาชีพ และเพิ่มเติมผู้ที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะตามมาตรา 27 วรรค 3 ดังต่อไปนี้

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ.2561
จากข้อความ เดิมที่บัญญัติว่า

“การจำแนกเด็กและเยาวชนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการรับฟัง ข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการสหวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัวประกอบด้วย”

แก้ไขเพิ่มเติมโดยให้เพิ่มความในมาตรา 27 วรรคสาม ดังต่อไปนี้

“การจำแนกเด็กและเยาวชนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการและอาสาสมัครชุมชนที่เด็กนั้นมี ภูมิลำเนาอยู่ รับฟังข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ และจิตแพทย์ ประกอบด้วย”

3.ปัญหาในการจัดทำแนวทางแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดก่อนมีคำ พิพากษา ในการให้ศาลรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้ปกครองในการจัดทำแบบ แผนแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

ผู้ศึกษาเห็นว่าการรับฟังควรที่จะรับฟังผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆตามแนวทางการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน จะเกิดประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนอย่างสูงสุด และเนื่องจากการที่เด็กและเยาวชนกระทำ ผิดนั้นส่วนมากตามสถิติตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 นั้น เด็กและเยาวชนที่ได้ก่ออาชญากรรมหรือกระทำ ความผิดนั้นปัจจัยที่สำคัญและเป็นหลักคือสถาบันครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งนั่นหมายความว่ารวมถึงบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า การ ที่จะให้ศาลทำการรับฟังผู้ปกครองในกระบวนการนี้ก่อนมีคำพิพากษา อาจเป็นการไม่ยุติธรรมต่อผู้เสียหายใน กรณีที่เป็นความผิดฐานร้ายแรง เนื่องจากการกระทำความผิดที่เกิดจากเจตนาของผู้กระทำแม้ว่าจะเป็นเด็ก หรือเยาวชนก็ตาม หากเป็นความผิดที่ร้ายแรง แล้วยังให้ศาลได้รับฟังความเห็นของผู้ปกครองและเด็กและ เยาวชนอีก และศาลได้มีการให้โอกาสตามพระราชบัญญัติอื่นแล้วนั้น อาจเป็นการให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่ มากจนเกินไป จนไม่คำนึงถึงผู้เสียหายแม้ว่าจะ ได้รับการเยียวยาไปบางส่วนแล้วก็ตาม แต่อย่างไรก็ดีควรที่จะให้ ศาลได้รับฟังบุคคลอื่นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดด้วย

ประสิทธิภาพ โดยแก้ไขจากมาตรา 32 วรรคแรก จากเดิม

“ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สถานพินิจดำเนินการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ให้มี การรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน รวมทั้ง ผู้ปกครอง ประกอบในการจัดทำแนวทางการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟูด้วย”

แก้ไขเพิ่มเติมโดยให้เพิ่มเติมข้อความในมาตรา 32 วรรคหนึ่ง ดังนี้

“ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สถานพินิจดำเนินการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน รวมทั้ง ผู้ปกครอง กับรับฟังอาสาสมัครชุมชนอาทิเช่น ครูประจำชั้น หรือบุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนรวมทั้งผู้เสียหาย ในการประกอบในการจัดทำแนวทางการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูด้วย”

4.ปัญหาในการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดรวมไปถึงเรื่องการบำบัดฟื้นฟูในด้านอารมณ์และจิตใจให้เป็นเด็กและเยาวชนที่กลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป็นกรณีปัญหาตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. 2561 กรณีที่ศูนย์ฝึกอบรมนั้นจะต้องจัดให้เด็กเยาวชนได้รับการศึกษาไม่ว่าจะเป็นสายสามัญหรือการศึกษาศายอาชีพหรือวิชาชีพก็ตาม ซึ่งปัญหาตามมาตรา 34 ดังกล่าวเกิดจากการที่เด็กและเยาวชนแต่ละรายมีพื้นฐานทางการศึกษาที่ไม่เท่ากัน ไม่ว่าจะเป็นตามช่วงอายุหรือฐานะทางสังคมก็ตาม ความรู้ในเรื่องของการศึกษาซ่อมที่จะมีไม่เท่าเทียมกันอย่างแน่นอน ทำให้เกิดปัญหาการเหลื่อมล้ำภายในศูนย์ฝึกอบรมขึ้นมา

เมื่อได้วิเคราะห์ถึงปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้นผู้ศึกษาวิเคราะห์แล้วมีความเห็นว่าควรที่จะนำแบบอย่างโรงเรียนของประเทศสิงคโปร์มาใช้ รวมถึงเรื่องการไปมาระหว่างสถานฝึกอบรมและโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการกำหนดหลักสูตร หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชน พ.ศ.2564

ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้เพิ่มบทบัญญัติในระเบียบดังกล่าว ในส่วนที่ 2 เพิ่มเป็นข้อที่ 21 ดังนี้

“ให้สถานฝึกอบรมหรือศูนย์ฝึกอบรมจำแนกเด็กและเยาวชนที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูโดยสมัครใจ ให้ได้รับการศึกษานอกสถานฝึกอบรมหรือศูนย์ฝึกอบรม หรือเข้าสู่โรงเรียนเฉพาะ ทั้งนี้เป็นไปตามที่เจ้าหน้าที่สถานพินิจเห็นสมควร”

เอกสารอ้างอิง

ประเทือง ธานีผล. LW 437 กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (Law on Juvenile Delinquency and Procedure of the Juvenile and Family Court), พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2562) , 1

ศรัณยา เลิศศาสตร์วัฒนา. “กระบวนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาในศาลเยาวชนและครอบครัว”, (คดียุติพันธ์ปรัชญาคุชฌิต, มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2560), 53.

จารุวรรณ คงยศ. (2551). การปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพเรือนจำ : ศึกษาเฉพาะ กรณีเรือนจำคลองเปรม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงาน ยุติธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 13.

ปุ่นขวัญ ไตรจุฑากาญจน์. มาตรการพิเศษแทนการค ำเนินคดีอาญากับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 45(2): 64-65.